

ÅRSMELDING 2005

Trygderetten

REISE

Trygderettens verdier

Trygderetten har fem sentrale verdier, som vi arbeider etter.

Rettssikkerhet

Effektivitet

Informasjon

Samhandling

Evaluering

Forbokstavene på disse fem verdiene - **REISE** - skal gi deg et bilde av Trygderetten som en organisasjon i utvikling. Vi leter etter forbedringer og endrer oss i takt med brukernes og samfunnets behov.

Noen ord om hver enkelt av verdiene:

• **Rettsikkerhet**

Dette er Trygderettens kjerneverdi og årsaken til at institusjonen ble opprettet fi 1967. Uavhengighet, riktige avgjørelser og tilstrekkelig grunngeving står sentralt i denne sammenheng.

• **Effektivitet**

I dette ligger at sakene må avgjøres innen rimelig tid. Dette er også en viktig del av rettsikkerheten. Videre vil vi innrette virksomheten og utføre vårt arbeid på en kostnads-effektiv måte.

• **Informasjon**

Trygderetten vil gjøre virksomheten og avgjørelsene kjent for partene og almenheten på en god måte. Denne verdien stiller også krav til oss om tilgjengelighet og service overfor publikum.

• **Samhandling**

Dette er Trygderettens interne verdi som bør prege vår arbeidsform. Vi vil utvikle en kultur basert på at vi alle arbeider for å nå Trygderettens mål, og at vi deler på erfaringer og kunnskap for å nå disse. Av denne verdien utleder vi våre mål knyttet til arbeidsmiljø, personal-, kompetanse-, organisasjons- og IT-utvikling.

• **Evaluering**

Vi skal etterse og lære av vår egen praksis og vurdere vår egen virksomhet med sikte på forbedring.

Innhold:

1. Trygderettens leders beretning for 2005	4
2. Organisasjon	6
3. Formål og hovedprioriteringer	7
4. Saksutvikling i 2005.....	8
4.1 Mottatte og behandlede saker	8
4.2 Oversikt over sakstyper i 2005	10
4.3 Avgjorte saker fordelt på fullt grunngitte kjennelser og kjennelser med forenklet grunngivning	11
4.4 Resultat av ankebehandlingen.....	12
5. Måloppnåelse i 2005	13
5.1 Kvalitetsmål.....	13
5.2 Produksjonsmål.....	14
5.3 Helse- miljø og sikkerhet og øvrig personalpolitikk.....	15
5.4 Informasjon	15
6. Likestilling	16
7. Blikk på saksbunken	17
8. Perspektiver fremover.....	27
9. Økonomi/regnskap	28
Kommentarer til regnskapet for 2005.....	29

1. Trygderettens leders beretning for 2005

Trygderettens leder, Per Knudsen, avgikk ved døden på begynnelsen av året, 16. januar 2005. Det har satt sitt preg på virksomheten i 2005.

Undertegnede tiltrådte som ny leder 1. september. I mellomtiden har Trygderettens nestleder, Jon Evang, fungert i stillingen og på en utmerket måte sørget for å holde hjulene i gang. Trygderetten har grunn til å takke ham for det.

Saksinngangen til Trygderetten har i de senere år svingt markant. Det var en sterk økning på slutten av 90-tallet frem til et toppunkt i 2001 på nesten 6200 saker. Deretter sank den med ca 750 saker i 2002 for så å stige igjen med ca 550 saker i 2003, til 5995 saker. 2004 og 2005 viser en fallende tendens, som startet opp særlig høsten 2004. I 2005 var saksinngangen på sitt laveste siden 1998, 4121 saker.

Holder man uføresakene utenfor, har saksmengden holdt seg noenlunde konstant på hele 2000-tallet. Så å si hele reduksjonen de siste par årene skyldes færre uføresaker. Det er ikke helt lett å forklare hvorfor dette har skjedd. Generelt er det ikke grunn til å tro at folk i større utstrekning enn før slår seg til ro med avslag de har fått fra offentlige myndigheter på sine søknader. Samtidig ser det ikke ut til at antall avslag er gått ned. Av forskjellige grunner foreligger det imidlertid for tiden ikke helt ut tilfredsstillende data for stadiet før saken kommer til Trygderetten.

Også produksjonen målt i antall avgjorte saker er gått ned i 2005. Det bekrefter en tendens vi for så vidt har sett over lang tid: Det er en nær sammenheng mellom svingninger i innkomne

saker og svingninger i produksjon. I 2005 har produksjonen likevel langt oversteget antall innkomne saker. Antall avgjorte saker var 4617. Det innebærer at restansene er redusert med nesten 500 saker i 2005, fra 1902 ved inngangen av året til 1406 ved utgangen. Dette kommer på toppen av en reduksjon med nesten 500 saker også i 2004. Restansereduksjonen er derfor i godt gjenge. – Det er for øvrig grunn til å peke på at begrepet restanser brukes i en litt annen betydning i Trygderetten enn i en del annen offentlig virksomhet, der restanser ofte betegner saker som ikke er avgjort i løpet av en viss tid, gjerne tre måneder. I Trygderetten betegner det enhver sak som ennå ikke er avgjort, saksbeholdningen, uansett om den bare er én dag gammel. En viss "restanse" mengde både vil og bør Trygderetten derfor ha til enhver tid.

På 2000-tallet har vi sett en tendens til økende saksbehandlingstid. Denne trenden er nå snudd. I 2005 ble saksbehandlingstiden redusert med nesten 14 dager og ligger nå på et snitt på 4,8 mnd. Samtidig ble 70% av sakene avgjort innen seks måneder, slik målet var. Disse tendensene er meget positive. For det å få sin sak avgjort innen rimelig tid er en viktig side av den rettssikkerhet folk har krav på.

Samtidig har retten maktet å øke andelen fullt begrunnede kjennelser betydelig. Den ligger nå på 60 %, en økning på 10 prosentpoeng fra 2004 og med nesten 35 prosentpoeng siden 2001. Også de øvrige kjennelsene gis en begrunnelse, men i en forenklet form. Dette er en positiv utvikling, for på dette punktet er Trygderetten blitt utsett for en del kritikk gjennom årene.

Trygderettens leder
Knut Brofoss

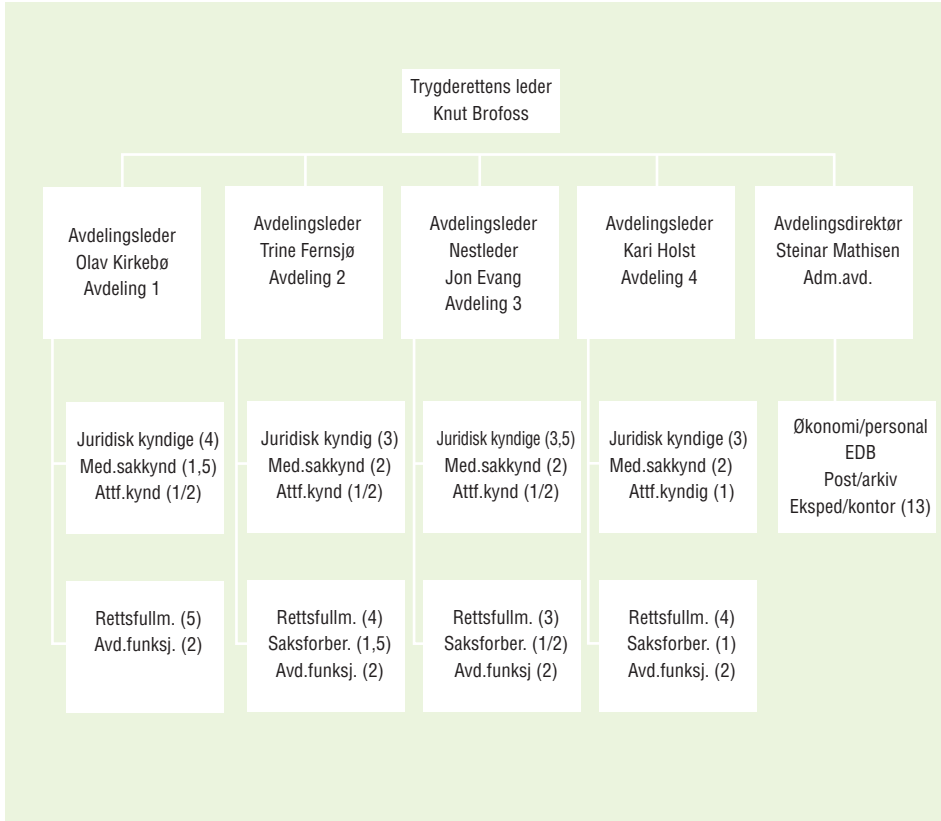

Samtidig er det ikke til å komme forbi at det krever mer ressurser å utforme de fullt begrunnede kjennelsene enn de forenklete, selv om forskjellen ikke nødvendigvis er like stor i alle tilfelle.

Med den store saksmengden Trygderetten håndterer, er det en utfordring til enhver tid å finne balansen mellom kravet til å få sakene unna samtidig som de gis en tilstrekkelig grundig behandling.

2. Organisasjon

Faste medarbeidere pr. 01.03.2006:

Den nåværende organisasjonen med inndeling i avdelinger ble etablert pr. 1.september 1997 og var fullt ut gjennomført i 1999. Antall årsverk utgjør pr. mars 2006 om lag 70 når vi regner med de som arbeider på pensjonistvilkår. Disse er ikke tatt med i organisasjonskartet ovenfor.

Trygderetten har nå foruten leder, en nestleder og 24 andre faste medlemmer. I tillegg har den 16 rettsfullmektiger. Lederen, nestlederen og minst ett annet medlem skal fylle vilkårene for å være høyesterettsdommer.

Rettsmedlemmene er embedsmenn og benevnes i alminnelighet trygderettsdommere. Trygderetten har juridiske, medisinske og attføringskyndige rettsmedlemmer. Rettsfullmektigene tilsvare dommerfullmektigene i de ordinære domstoler.

Trygderetten utfører administrative oppgaver for to mindre nemnder, Statens helsepersonellnemnd og Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet.

3. Formål og hovedprioriteringer

Trygderetten skal treffe vedtak om individuelle rettigheter og plikter etter lov om folketrygd m.fl. For øvrig skal Trygderetten behandle de saker som etter særlig lovbestemmelse hører under Trygderetten, se lov om anke til Trygderetten av 16. desember 1966 nr. 9.

Trygderetten er ikke en del av det alminnelige domstolsapparat, men virker i realiteten som en domstol. Mange av saksbehandlingsreglene er de samme som for vanlig rettergang. Til forskjell fra domstolene er imidlertid saksbehandlingen i Trygderetten i det store flertall av sakene skriftlig.

I den enkelte sak kan Trygderetten ikke instrueres av noe annet organ om avgjørelsen. Domstolbehandling av Trygderettens avgjørelser skal skje ved lagmannsretten som første instans. Slik overprøving skjer sjelden selv om det har vært en økning i de seneste årene. Trygderetten er dermed i alle hovedsak siste instans for saker etter pensjons- og trygdelovene. Dette er saker av stor velferdsmessig betydning for den enkelte. Trygderetten er derfor i sosialpolitisk sammenheng en svært viktig institusjon.

I St. prp. nr. 1 2004-2005 er Trygderettens hovedmål skissert som følger:

- Behandle og avgjøre sakene som kommer inn på en slik måte at de vilkårene som stilles til behandlingen i lov om anke til Trygderetten oppfylles
- Avsi kjennelser som er i overensstemmelse med de lover og regler som gjelder
- Avsi kjennelser som er retningsgivende for trygdeforvaltningen og andre rettsanvendere på trygde- og pensjonsrettens område
- Avgjøre sakene med en forsvarlig saksbehandlingstid
- Behandle og avgjøre sakene på en slik måte at det gir tillit

Hovedsatsingsområdene ble beskrevet slik:

- 70% av sakene skal være behandlet innen seks måneder
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid skal ikke overstige fem måneder
- Ingen saker skal være eldre enn 12 måneder
- Andelen fullstendig grunngitte kjennelser skal være minst 40 %
- Legge vekt på retningsgivende kjennelser, kvalitetsutvikling og praksiskoordinering

Tildelingsbrevet fra departementet og Trygderettens interne virksomhetsplan konkretiserer målsettingen ytterligere. Årsmeldingen gir en vurdering av måloppnåelse i forhold til departementets krav, i tillegg til hovedmål og et utvalg delmål fra virksomhetsplanen.

Riktige avgjørelser innen forsvarlig tid

4. Saksutvikling i 2005

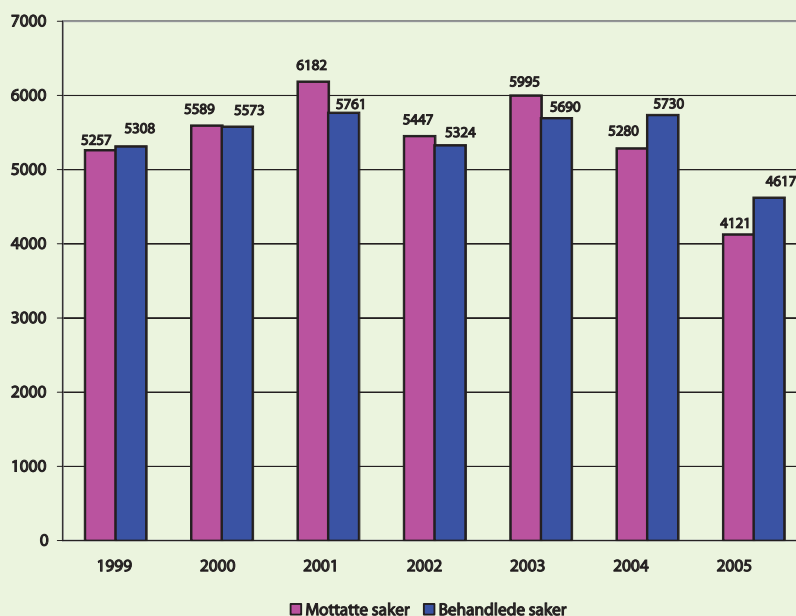
4.1 Mottatte og behandlete saker

På slutten av nittitallet steg saksinngangen til Trygderetten sterkt, med en foreløpig topp i 2001 med nesten 6200 saker. Saksmengden minsket noe i 2002, men steg igjen til 5995 saker i 2003. Fra 2004 har saksinngangen sunket betraktelig, til 5280 saker det året, og i 2005 ytterligere, til 4121 saker.

Nedgangen er i det alt vesentlige skjedd på uføreområdet. I 2003 kom det inn rundt 3050 uføresaker, dvs i overkant av halvparten av saksmengden. I 2005 var antallet sunket til ca 1370, om lag en tredjedel av sakene. Det innebærer at så å si hele reduksjonen i saksmengden fra 2003 til 2005 skyldes reduksjonen i antall uføresaker.

Innføringen av tidsbegrenset uførestønad fra 1. januar 2004 og muligheten til å klage en gang i etaten før evt. anke til Trygderetten, samt at inngangsvilkårene for denne ytelsen er noe lempeligere enn for ordinær uførepensjon, kan være noe av forklaringen på nedgangen. Det er også mulig at reorganiseringen av arbeidet med klage- og ankesaker i Trygdeetaten kan ha hatt en viss effekt. Bl.a. som følge av denne reorganiseringen, foreligger det imidlertid for tiden ikke noen god statistikk over saksavviklingen i uføresaker. Det er innledet et samarbeid med RTV for å eta-

Mottatte og behandlete saker 1999–2005

blere et tilfredsstillende statistikkgrunnlag som vil kunne være et hjelpemiddel i arbeidet med å anslå fremtidig saksinngang.

Ved årets utgang hadde Trygderetten 1406 ubehandlede saker, mot 1902 ved utgangen av 2004 og 2392 ved utgangen av 2003. Antall restanser er dermed redusert med nesten 1000 saker i løpet av et par år, og ligger nå på det laveste på over 20 år.

Med unntak av 3 saker er alle sakene fra 2005.

På 2000-tallet har gjennomsnittlig saksbehandlingstid vist en økende tendens. Det skyldes særlig to forhold. Antall innkomne saker har steget. Samtidig har det vært et uttalt mål å øke andelen fullt grunngitte kjennelser. Arbeidet med slike kjennelser er naturlig nok mer tidkrevende enn kjennelser uten full grunngeving. Også i 2005 har denne andelen økt. Trygderettens gjennomsnittlige saksbehandlingstid for avgjorte saker har likevel gått ned med nesten to uker, og var på ca 4 måneder og tre uker.

70 % av sakene er blitt avgjort innen seks måneder.

Derimot har Trygderetten ikke lyktes i å unngå at saker blir eldre enn 12 måneder. Det gjaldt for 59 saker. Det er likevel en betydelig nedgang fra tidligere år, der antallet har ligget på 120-140 saker.

I 2005 avsa Trygderetten 4617 kjennelser.

Trygderetten mottok i 2005 til sammen 4 121 saker

Mottatte saker	4 121
Behandlede saker	4 617
Ubehandlete saker pr. 31.12	1 406

Til behandling pr. 31.12

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid

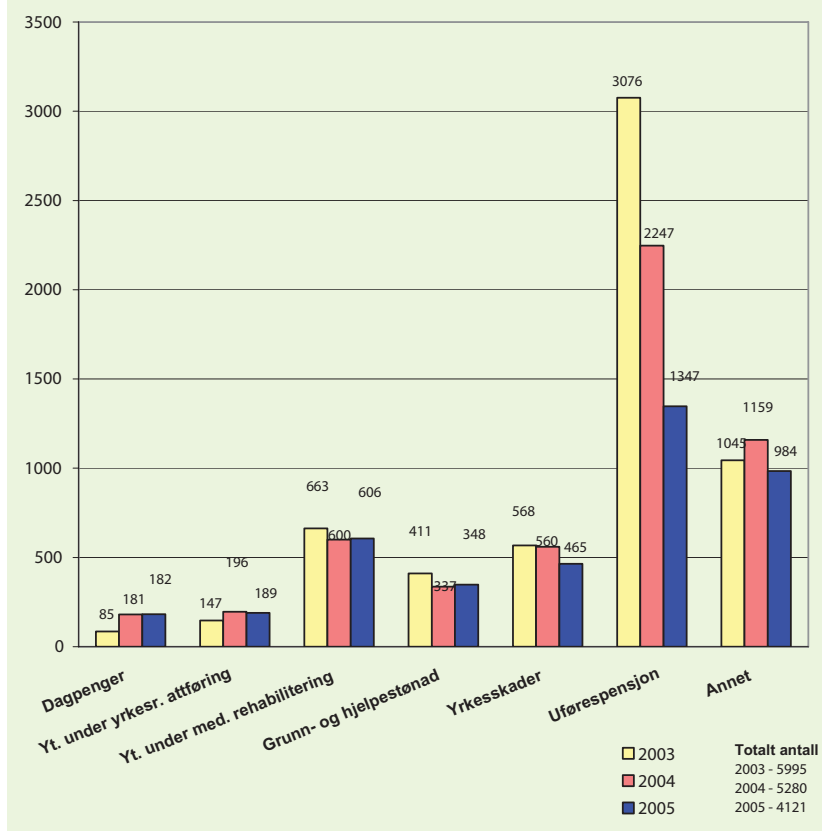
4.2 Oversikt over sakstyper i 2005

Uførepensjonsområdet utgjorde i 2005 ca 33 % av den totale saksmengde og er det klart største området. Andelen er imidlertid vesentlig lavere enn for noen år siden, da området utgjorde ca 50 % av saksinngangen. Dette representerer en vesentlig nedgang i antall saker.

De øvrige sakstypene har holdt seg temmelig stabilt på i underkant av 3000 saker pr år. Relativt sett har altså disses betydning økt.

Ytelser under medisinsk rehabilitering, det vil si rehabiliteringspenger, tekniske hjelpemidler og biler, utgjør den nest største gruppen med ca 15 % av totalen, fulgt av yrkesskade/yrkessykdom med ca 11% av den totale saksinngangen. Dagpengesakene og ytelser under yrkesmessig attføring har vist en ikke ubetydelig vekst, men de utgjør foreløpig ingen stor del av Trygderettens saksportefølje.

Innkomne saker 2003–2005 - fordelt på sakstyper

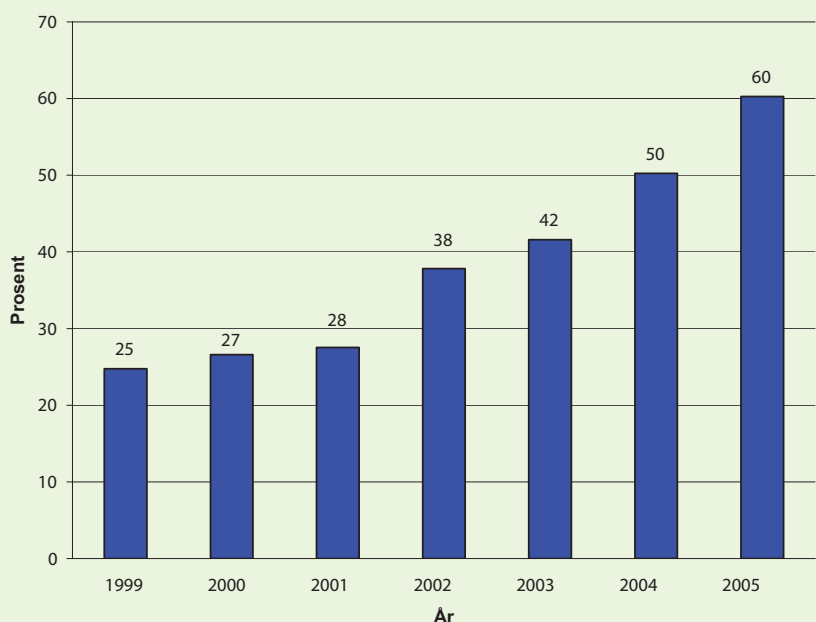
4.3 Avgjorte saker fordelt på fullt grunngitte kjennelser og kjennelser med forenklet eller uten grunngiving

Lovens hovedregel er at Trygderettens kjennelser skal begrunnes. Hvis retten enstemmig finner at anken ikke kan føre frem og resultatet av kjennelsen ikke antas å få betydning utover den foreliggende sak, var det inntil 1. januar 2004 lovhjemmel for at retten kunne unnlate å gi begrunnelse. Denne adgangen er fra samme dato opphevet og erstattet med adgang til å bruke forenklet grunngiving. Dermed skal det gis en begrunnelse i alle saker, enten forenklet eller full grunngiving. Alle saker som avsies til gunst for den ankende part, skal ha full grunngiving.

Andel kjennelser med full grunngiving har økt sterkt de siste årene, og i 2005 ble 60 % av kjennelsene avgitt med full grunngiving.

Trygderettens viktigste oppgave er å treffe avgjørelser i enkeltsaker. Men det er også et mål å søke å trekke opp retningslinjer for fremtidig praksis. I noen saker settes retten med fem medlemmer med dette spesielt for øye. I 2005 skjedde dette i fem saker, mot to i 2003 og fire i 2004.

Andel kjennelser med full grunngiving

Betydelig økning i andelen kjennelser med full grunngiving – fra 27,5 % i 2001 til 60 % 2005

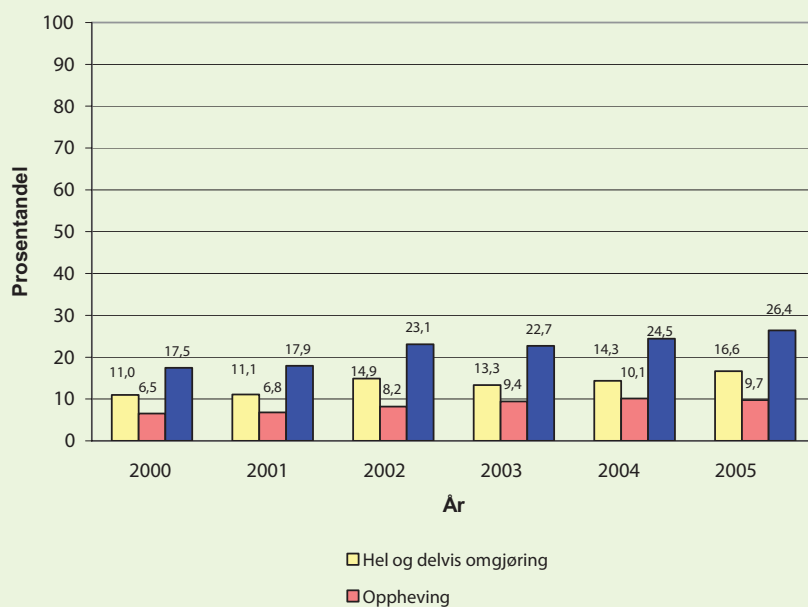
4.4 Resultat av ankebehandlingen

Trygderettens behandling av et vedtak i forvaltningen kan få tre utfall. Vedtaket kan stadfestes eller Trygderetten kan omgjøre vedtaket, helt eller for en del av vedtaket. Det innebærer at Trygderetten selv treffer realitetsvedtak i saken. Den siste varianten er at Trygderetten kan oppheve vedtaket og henvise saken til ny behandling i vedkommende etat, såkalt hjemsending. Det siste skjer i tilfelle der retten finner at saken ikke er godt nok opplyst fra forvaltningens side.

I ca 75 % av sakene blir resultatet at vedtaket stadfestet. Andel omgjøring har imidlertid økt noe de senere årene, mens andelen opphevinger har holdt seg nokså konstant i underkant av 10 %.

Mellom de ulike saksområdene er variasjonen store. I saker vedrørende uførepensjon, som er det klart største saksområdet, lå omgjørings- og opphevingsandelen på henholdsvis 21,4 og 13,3 % i 2005. Dette er en markert økning i forhold til 2003, der tallene utgjorde henholdsvis 13,2 og 9,7 %. Dette skyldes antakelig delvis innføringen av tidsbegrenset uførestønad fra 2004, som gjorde rettstilstanden noe mer ustabil. I tillegg er det Trygderettens inntrykk at nedgangen i antall uføresaker som påankes har skallet av de enkleste og mest ukompliserte sakene. I yrkesskadesaker ble 14,5 % av sakene omgjort og 8,4 % opphevet. Det svarer omtrent til gjennomsnittet de senere år. I saker vedr. ytelser under medisinsk rehabilitering der omgjøring ble resultatet i 9,8 % av sakene og oppheving i 7 %, har tendensen til endring av trygdeetatens vedtak vært svakt fallende.

Hel og delvis omgjøring - oppheving

Saker som avgjøres til fordel for søkeren kan bare avgjøres ved fullt grunnlagt kjennelse.

16,6 prosent av sakene ble helt eller delvis omgjort i 2005. 9,7 prosent av sakene ble opphevet og hjemsendt til ny behandling.

5. Måloppnåelse i 2005

5.1 Kvalitetsmål

Sentrale kvalitetsmål i 2005 har vært knyttet til:

- andelen kjennelser med full grunngeving
- å avsi retningsgivende og prinsipielle kjennelser
- kvalitetssikring og praksiskoordinerings

Fra 1. januar 2004 ble trygderettsloven § 21 tredje ledd endret fra en adgang til å avsi kjennelse *uten grunngeving* til en adgang til å avsi kjennelse med *forenklet grunngeving*.

I 2001 utgjorde andelen grunngitte kjennelser 27,5 %. Denne andelen økte til 40,7% i 2003, videre til nesten 50 % i 2004 og endte i 2005 på 60 %. I de resterende sakene blir det gitt en forenklet grunngeving. Alle som har hatt en ankesak i Trygderetten får dermed en grunnmitt kjennelse, de fleste i form av en kjennelse med fullstendig grunngeving og de resterende i form av en kjennelse med forenklet grunngeving. Slik forenklet grunngeving anvendes i ankesaker der retten enstemmig finner at anken ikke vil føre frem. Alle saker som blir omgjort til fordel for den ankende part har fullstendig grunngeving.

Trygderetten har i 2005 gjennomført flere tiltak for å utvikle kvaliteten og koordinere praksis:

- Det er avsagt flere prinsipielle kjennelser enn i de foregående år
- Dommer på trygd- og pensjonsområdet avsagt i lagmannsrett og Høyesterett gjennomgås systematisk
- Arbeidet med å finne og systematisere kjennelser som oppsummerer

praksis på en god måte er videreført med nye områder og gamle områder er supplert med ytterligere kjennelser

Trygderetten arbeider bevisst med å øke effektiviteten og kvaliteten på den interne driften, uten at det går på bekostning av fremdriften i arbeidet med å avgjøre sakene. For 2005 er det grunn til å trekke frem følgende:

- Forbedrede maler som brukes i saksproduksjonen er lagt inn i saksbehandlingssystemet. Hensikten har vært å forenkle saksavviklingen
- Kontinuerlig fokus på å sikre en mest mulig optimal fordeling av ressurser avdelingene i mellom
- Vår egne doms- og kjennellessamling som også er publisert på www.trygderetten.no er holdt oppdatert
- Tilgangen på relevant faglitteratur er forbedret ved at samlingen av bøker og tidsskrifter er gjennomgått og komplettert

Trygdesaker i de alminnelige domstoler

Begge parter har adgang til å få prøvet Trygderettens avgjørelse i lagmannsretten hvis de ikke er fornøyd med resultatet i saken. Med få unntak er det bare den private part som bringer saken inn for lagmannsretten. Antall saker som bringes inn for lagmannsretten økte markant i 2001 da ca 90 kjennelser fra Trygderetten ble påanket. Fra 2002 og fram til og med 2005 har antallet økt litt. I 2005 har Trygderetten fått melding om at det er tatt ut stevning i 116 saker. Utviklingen de siste årene bør også ses i sammenheng med at søksmål mot staten generelt sett har økt. Siden 1998 har det vært en økning på nærmere 50 %, og det er særlig på trygde- og utlendingsområdet at det har vært en stor økning.

Av de sakene som ble brakt inn for lagmannsrettene, gjaldt ca 42 pst. uførepensjon. Yrkesskadesakene utgjorde ca. 22 pst. mens saker vedrørende garantert tilleggspensjon til unge uføre utgjorde ca. 14 pst. Det ble i 2005 avsagt 53 dommer, hvorav staten ble frifunnet i 39 saker. I 14 saker ble Trygderettens kjennelse kjent ugyldig. Omtrent like mange, 54, ble ikke brakt frem til realitetsbehandling i lagmannsretten, men hevet ved kjennelse. Av disse ble 22 saker hevet etter at saksøkeren trakk saken, mens 12 saker ble hevet etter at trygdeetaten hadde omgjort vedtaket til gunst for saksøkeren.

Det har til nå vært få trygdesaker som har vært behandlet i Høyesterett. I 2005 ble to dommer avsagt, det samme antall som i 2004. I begge saker ble staten frifunnet. 11 anker er behandlet av Høyesteretts kjæremålsutvalg i 2005, hvorav tre ble er henvist til behandling i Høyesterett.

Det kan vanskelig leses ut fra avgjørelsene fra domstolene at Trygderettens kjennelser ikke holder tilfredsstillende kvalitet. Lagmannsrettene er i svært få saker uenig i Trygderettens lovforståelse, men har i enkelte saker vurdert den konkrete rettsanvendelsen annerledes enn Trygderetten. Dette kan ha sammenheng med at det for lagmannsretten er framlagt nye opplysninger, samt at lagmannsretten til dels har utvist et noe mer liberalt skjønn.

Alt i alt blir Trygderettens kjennelse den endelige avgjørelse i mer enn 97 % av de saker Trygderetten avgjør. Trygderetten følger utviklingen i saker til lagmannsrettene og deres avgjørelser nøye og vurderer løpende eventuelle konsekvenser for praksis og saksbehandling.

5.2 Produksjonsmål

I 2005 var målet at

- **den gjennomsnittlige saksbehandlingstid ikke skal overstige fem måneder.**
- **70 % av sakene skal avgjøres inne seks måneder**
- **ingen saker skal bli over 12 måneder.**

For saker som ble avgjort i 2005, var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden 4,8 måneder. Dette er en forbedring i forhold til 2004, da tilsvarende tall var 5,2 måneder.

Målet om at 70 % av sakene skulle være ferdigbehandlet innen seks måneder ble også oppfylt. Dette er en markert forbedring sammenlignet med 2004 da 63 % av sakene ble avgjort innen seks måneder.

I 2005 var 59 saker over 12 måneder gamle da de ble avgjort. Dette tilsvarer ca 1,2 % av sakene. I en del av disse sakene er det forhold i saken som har vært årsaken til den lange saksbehandlingstiden. Det kan for eksempel være at den ankende part har bedt om at saken skal stilles i bero i påvente av ny legeattest eller andre nye opplysninger. I noen tilfeller kan det også være snakk om at det er Trygderetten selv som har sett det nødvendig å innhente nye opplysninger. I årene 2002-2004 var det ca 2,4 % av sakene som ble avgjort med en behandlingstid på over 12 måneder. Arbeidet med at ingen saker skal bli over 12 måneder er ytterligere prioritert i 2006.

For uføreytelser som utgjør ca. 1/3 av sakene, var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 4,6 måneder. Ingen saks-

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for saker avgjort i 2005 var på 4,8 måneder. Dette er en forbedring i forhold til 2004 med innpå to uker.

type hadde i 2005 en gjennomsnittlig saksbehandlingstid som oversteg seks måneder.

5.3 Helse- miljø og sikkerhet og øvrig personalpolitikk

Trygderettens målsetting er å ha et faglig kompetent og motivert personale som gis mulighet til utvikling og oppbygging av egen kompetanse. Det skal legges vekt på helse, miljø og sikkerhetsarbeid.

Av sentrale aktiviteter i 2005 kan følgende nevnes:

- Trygderetten ble IA bedrift i 2003. Avtalen er fulgt opp i løpet av året
- Arbeidet med sikkerhet for de ansatte er prioritert, bl.a. ble det i løpet av første halvår montert kortlesere i bygget
- Alle ansatte kan benytte trimrommet to ganger per uke i arbeidstida (45 min. per gang.) En gang i uka er instruktør til stede
- Tiltak på brannvernssiden er fulgt opp bl.a. med brannøvelse og inspeksjon fra brannvesenet
- Det ble foretatt en arbeidsmiljøundersøkelse blant alle ansatte i 2005. Hovedresultatet er at arbeidsmiljøet i det alt vesentlige blir ansett som godt
- Arbeidet med å tilrettelegge for en livsfaseorientert personalpolitikk er startet ved at en arbeidsgruppe har levert sin rapport med forslag til tiltak
- Arbeidet med å tilrettelegge bygget for funksjonshemmede er slutført i 2005
- Alle ansatte er oppfordret til faglig påfyll i form av kurs og seminarvirk-

somhet. De fleste avdelinger har arrangert internseminar i løpet av året

- En egen biblioteksgruppe har fremmet forslag til forbedringer når det gjelder Trygderettens bibliotek
Arbeidet vil bli fulgt opp i 2005
- Det er avholdt møter med de tillitssvalgte og med arbeidsmiljøutvalget etter fastsatt møteplan

5.4 Informasjon

Trygderettens målsetting er at det skal gis god, konsistent og tilgjengelig informasjon om Trygderettens virksomhet og avgjørelser.

Trygderetten utgir 5-7 ganger i året "Innblikk" - en egen elektronisk avis på hjemmesiden (www.trygderetten.no). "Innblikk" inneholder sammendrag av kjennelser av allmenn interesse. Advokater, ankemotparter, media og andre interesserte kan tegne gratis abonnement på "Innblikk", og få elektronisk varsel når ny utgave foreligger. Interessen for dette tilbudet har vært stort.

I 2005 er det nedlagt et betydelig arbeid med å utforme ny hjemmeside for Trygderetten. En stor nyvinning med denne vil være at alle anonymiserte kjennelser vil bli lagt ut med mulighet for å søke i sakene. Den nye hjemmesiden vil ventelig være klar i løpet av 1. halvår 2006.

Den interne informasjonen jobbes det kontinuerlig med å forbedre, både ved hjelp av forbedringer ved intranett og på annen måte.

Elektronisk varsel når ny utgave av avisen "Innblikk" foreligger

6. Likestilling

Trygderetten arbeider aktivt for at kvinner og menn i organisasjonen skal behandles uavhengig av kjønn. Ved nyansettelser legges det vekt på å understreke i stillingsutlysninger at begge kjønn oppfordres til å søke, evt. at det kjønn som er i mindretall for vedkommende stillingskategori oppfordres spesielt til å søke.

I dag har Trygderetten i alt ca 59 % kvinner og ca 41 % menn. I ledergruppen er det fire menn og to kvinner. Det er 60 % menn blant rettsmedlemmene og 40 % kvinner. Blant rettsfullmektigene er andelen menn og kvinner hhv. 33 % og 66 %.

Blant det øvrige personalet (økonomi, personal, arkiv, IT, kontortjenester m.v.), er det 80 % kvinner og 20 % menn. Det ligger en klar utfordring i å få flere menn i denne stillingskategorien, men det er en klar overvekt av kvinner som søker slike stillinger.

Lønnsnivået innenfor de ulike stillingskategoriene er det samme for kvinner og menn og alle har samme arbeidstid. Det er en høyere andel kvinner enn menn som er deltidsansatt, men andelen totalt sett er liten.

7. Blikk på saksbunken

Trygderetten avsa i 2005 4 617 kjennelser. 2 782 av kjennelsene var fullt begrunnede. Vi har i det følgende plukket ut og gitt et sammendrag av 23 saker. Alle kjennelser der retten har vært satt med fem medlemmer er tatt med. De andre sakene kan ha en viss prinsipiell interesse i tillegg til at de er eksempler på hva slags sakstyper Trygderetten behandler.

Retten satt med fem medlemmer

UNG UFØR

Kjennelse av 26. august 2005. ankesak nr. 04/04943. ftrl. § 3-21.

Pensjonsberegning - antatte framtidige pensjonspoeng for unge uføre. 32årig kvinne med hodepine fra 16-årsalder. Prinsipiell drøfting av reglene i folketrygdloven § 3-21 .

Stadfestelse. En 32 år gammel kvinne uten barn var innvilget 100 prosent uførepensjon på bakgrunn av plager med hodepine siden 16-års alder. Retten stadfestet avslag på krav om tilleggspensjon for unge uføre idet flertallet på fire ikke fant at det forelå en klart dokumentert alvorlig sykdom i lovens forstand. Retten foretok en drøftelse av lovendringsens forarbeider og viste til rettspraksis som ikke ble ansett å gi noen helt entydig konklusjon mht gjeldende rett. Mindretallet på et medisinsk kyndig rettsmedlem (retten var satt med to medisinsk kyndige rettsmedlemmer) mente at kvinnens medisinske tilstand var klart dokumentert gjennom omfattende utredning og at hun ikke kom inn under den gruppen lovendringen hadde ment å ekskludere.

PLEIEPENGER

Kjennelse av 25. februar 2005.

Ankesak nr. 04/03634. ftrl § 9-11.

Stønad ved barns/pårørendes syk-

dom. Pleiepenger til et medlem med omsorg for et alvorlig sykt barn.

"Spielmeyer-Vogts sykdom".

Tidsbegrensning av stønadsperiode, forholdet til hjelpestønad.

Omgjøring. Pleiepenger, jf ftrl. §§ 9-11 og 9-15. 11årig gutt hadde "Spielmeyer-Vogts sykdom"; svært alvorlig stoffskiftesykdom som medfører raskt progredierende tap av ferdigheter mot fullstendig hjelpeløshet og tidlig død. Gutten var blitt blind, hadde reduserte motoriske og mentale ferdigheter og risikerte epileptiske anfall. Han trengte hjelp til alle praktiske gjøremål. Moren hadde sluttet i arbeid for å yte tilsyn og pleie. Avslaget på kravet om pleiepenger var begrunnet med at stønaden ikke kunne ytes der behovet for tilsyn og pleie var varig. Retten kom til at moren fylte vilkårene for rett til pleiepenger, og omgjorde vedtaket. Det ble lagt vekt på sykdommens art, som tilsa at det hadde særlig stor betydning at moren fikk yte omsorg - blant annet for å redusere angst og uro som sykdommen førte med seg hos barnet. Loven ga ellers ingen klar avgrensning på lengden av stønadsperioden. I saken ble barnets behov for behandling og rehabilitering sett på som avgjørende. Lagt til grunn at det ved denne progredierende sykdommen kunne pleiepenger ytes så lenge sønnen hadde behov for tilsyn og pleie av moren. Retten drøftet forholdet mellom pleiepenger og hjelpestønad og mente lovgiver burde trekke opp klarere grenser mellom disse stønadene.

REFUSJON AV SYKEPENGER TIL ARBEIDSGIVER, DOKUMENTASJONSKRAV

Kjennelse av 21.januar 2005.

Ankesak nr. 04/03352

Refusjon av sykepenger til arbeidsgiver, jf ftrl §§ 22-3 og 22-13.

Stadfestelse. Arbeidsgiver sendte inn RTV blankett 3.02A "Inntekts- og skatteopplysninger", og hadde krysset av at det utbetales full lønn utover arbeidsgiverperioden og at arbeidsgiver ville kreve sykepenge utbetalt.

Sykmeldingsattest del D, som etter retningslinjene ble ansett som "krav" om refusjon, ble sendt inn etter utløpet av 3-månedersfristen.

Fylkestyrgdekontoret viste til kjennelse 03/02451 og arbeidsgiver til kjennelse 03/00999 hvor retten la til grunn at refusjonskravet ikke var bortfalt selv om sykmeldingsattest del D ikke var sendt innen fristen. Retten var uenig i denne tolkning og viste til gjeldende lovforståelse, retningslinjer og langvarig praksis. Retten uttalte at det var selve kravet om sykepenge med nødvendig dokumentasjon fra arbeidstaker og lege som utgjorde kjernen i refusjonskravet. Inntekts- og skatteopplysninger var bare nødvendig tilleggsinformasjon for utbetalings størrelse.

BEREGNINGSGRUNNLAG FOR ATTFØRINGSPENGER

**Kjennelse av 25. november 2005.
Ankesak nr. 05/02280.**

Omgjøring. Spørsmål om beregning av attføringspenge. Folketrygdloven §§ 11-10, 11-11 og 11-18. Den ankende part oppbevarer 50 % uførepensjon fra 1996. Hun utnyttet sin restarbeidsevne i en deltidstilling, hvorfra hun ble helt sykmeldt i 2003. Hun forble sykmeldt og ble innvilget rehabiliteringspenge ved siden av sin halve uførepensjon. Etter at hun gikk over fra rehabiliteringspenge til attføringspenge, ble dagsatsen redusert fra kr. 352,- til kr. 131,-. Grunnen til dette var at Aetat hadde en annen forståelse av beregningsreglene enn trygdeetaten, på tross av at reglene var tilnærmet identiske.

Aetat mente hennes attføringspengegrunnlag måtte vurderes ut fra den inntekt hun hadde før hun ble 50 % ufør, samt at attføringspengene måtte samordnes med hennes halve uførepensjon. Retten mente grunnlaget for attføringspengene måtte være den inntekt hun hadde før hun ble sykmeldt i 2003, at det måtte tas hensyn til at denne inntekt skrev seg fra halv stilling og at det derfor ikke var grunnlag for å foreta noen samordning med hennes halve uførepensjon. Det ble vist til kjennelser i ankesakene 04/00362, 04/01809, 04/04312 og 04/05175.

KRAVFREMSETTELSE - FØDSELSPENGER

Kjennelse av 13. mai 2005. Ankesak 04/03510. ftrl. § 22-3.

Forvaltningsmessige bestemmelser - utbetaling til arbeidsgiver. Det blir ikke stilt særlige formkrav ved kravframsettelse fra medlemmet.

Vurdering av arbeidsgivers rett til refusjon for utbetalte fødselspenge i tilfelle der krav fra moren ikke foreligger.

Omgjøring. Spørsmål om frist for framsetting av krav om fødselspenge.

Retten, som var satt med fem medlemmer, la til grunn at det ikke gjaldt vilkår om krav om fødselspenge måtte settes fram på særskilt utarbeidet skjema.

I saken måtte krav om fødselspenge anses framsatt gjennom en muntlig henvendelse. Vedtaket ble omgjort slik at tilståelse skjedde med grunnlag i denne henvendelsen. Videre uttalelser om arbeidsgivers refusjonsrett etter bestemmelsen i folketrygdloven § 22-3 første ledd. Arbeidsgiver hadde fått avslag på sitt krav om refusjon for utbetalt lønn med henvisning til at arbeidstaker ikke satte fram eget krav i tide. Retten mente dette baserte seg på en

uriktig rettsoppfatning og gikk da i mot tidligere avgjørelser i ankesakene 03/05652, 03/02810 og 00/02374.

UTE AV STAND TIL Å FREMSETTE KRAV

Kjennelse av 4. mars 2005. Ankesak nr. 04/01650. ftrl. § 22-13.

Forvaltningsmessige bestemmelser - frister for framsetting av krav.

Etterbetaling av trygdeytelser.

Forståelsen av vilkåret "åpenbart ikke.... i stand til å sette fram krav" i sjette ledd i § 22-13. "femmedlem-skjennelse."

Stadfestelse. Mann med paranoid personlighetsforstyrrelse krevde gjenopptak av tidligere avslag på krav om etterbetaling av uførepensjon i inntil tre år. Etterbetaling forutsatte at han "åpenbart" ikke hadde "...vært i stand til å sette fram krav tidligere". Saken ble gjenopptatt med henvisning til at Høyesterett 7. januar 2004 (HR-2004-0022-A. Rt. 2004, s. 2.flg) i en liknende sak kom til at Trygderetten hadde bygget på uriktig lovforståelse. Gjeldende rett måtte forstås slik at det ved alvorlige sinnslidelser gjaldt presumpsjon for at aktuelle vilkår i § 22-13 i folketryktdloven var oppfylte.

Alvorlig sinnslidelse måtte her forstås på samme måte som i § 3-3, første ledd i lov om psykisk helsevern. I saken hadde vedkommende ikke alvorlig sinnslidelse. Ved andre sykdomstilstander måtte det foretas en konkret vurdering av sykdomstilstanden og hvilke utslag den ga. Et flertall i Trygderetten (3 medlemmer) mente etter slik vurdering at det ikke var åpenbart at vedkommende ikke hadde vært i stand til å sette fram krav før. Manglende sykdomsinnsikt var av flere grunner ikke nok til å gi rettigheter. Etterbetaling var forut-

satt skje i "helt spesielle tilfelle", noe som måtte gjenspeiles i de kravene til bevis som ble stilt. Sterke nok bevis forelå ikke. Mindretallet mente at en sammenlikning med saksforholdet i Høyesteretts avgjørelse og opplysningene i saken tilsa etterbetaling. Vedtak om å avslå etterbetaling ble stadfestet. Hålogaland lagmannsrett har i dom av 16. mars 2006 kommet til samme resultat som Trygderettens flertall.

Nedenfor har vi tatt med sammen- drag fra 18 kjennelser der retten har vært satt med 2 eller 3 medlemmer. Kapittelhenvisningen er i hovedsak til folketryktdloven (ftrl.)

Kap 2 - MEDLEMSKAP

Kjennelse av 20. mai 2005. Ankesak nr. 04/03600. tidl. folketrl. § 1-2, jfr. forskrift § 1-3, 3.ledd og gjeldende ftrl. § 2-8. Frivillig medlemskap for personer utenfor Norge.

Saksforhold der det ikke ble ansett foreligge "særlige grunner" til at sjømann i utenriksfart var berettiget til frivillig medlemskap i folketrygden med tilbakevirkning.

Stadfestelse. Sjømann f. 1934, krevde opptak i folketrygden med tilbakevirkende kraft, etter at han bare hadde fått minstepensjon som alderspensjon. Tidligere medlemskap opphørte i samband med at rederiet han arbeidet for "flagget ut". Dette førte til at han hadde vært uten medlemskap i folketrygden i 17 år. Han hevdet å ha fått misvisende informasjon tidligere om muligheten for frivillig medlemskap, som forutsatte søknad og betaling av (høy) avgift. Vedkommende mente å ha lidt

et tap, og at folketrygden måtte dekke dette - blant annet med henvisning til avgjørelsen i sak 01/05727. I denne saken var imidlertid aktuelle arbeidstaker til sjøs i flere år feilaktig blitt trukket medlemsavgift, og hadde av den grunn bare mistet mulighet til opptjening i 6 år. I foreliggende sak var det ikke skjedd tilsvarende feilaktig trekk. Retten fant det lite trolig at mannen ikke på noe tidspunkt gjennom hele 17 år skulle ha hatt noen foranledning til å undersøke saken nærmere, selv om han muligens hadde spurt mens han var ute og muligens misoppfattet opplysningen som ble gitt. Det hadde i realiteten vært svært få sjømenn som hadde valgt å bli frivillig medlem, siden avgiften var så høy, og det var usikkert hva man fikk igjen for den. Vilkårene for å gi medlemskap med tilbakevirkning mot avgiftsbetaling ble ikke sett på som oppfylte.

Kap. 3 - BEREGNING AV PENSJONER

Kjennelse av 19. august 2005.
Ankesak nr. 04/03828. ftrl. § 3-21.
Pensjonsberegning - antatte framtidige pensjonspoeng for unge uføre.. Misbruker med engstelig personlighetsforstyrrelse. Sammensatt saksforhold; spørsmål om rettigheter som ung ufør, rett til etterbetaling av uførepensjon, gjenopptak av tidligere avgjort sak.

Delvis opphevelse, for øvrig stadfeste. Mann, 30 år, hadde hatt en oppvekst preget av omsorgssvikt, tidligere rusmiddelmisbruker, led av personlighetsforstyrrelse, og ble innvilget hel uførepensjon. Uføretidspunktet ble satt tilbake til da han var 16 år. Han krevde gjenopptakelse av tidligere avslag på

krav om attføring, forlenget etterbetaling av uførepensjonen og rett til å få pensjonen beregnet etter reglene for unge uføre. Når det gjaldt etterbetaling hadde prosessfullmektigen påberopt dom av 07.01.04 fra Høyesterett. Retten mente at denne var avgjørende forskjellig fra foreliggende sak, og stadfestet fylkestyngdekontorets vedtak både når det gjaldt gjenopptakelse og etterbetaling. Når det gjaldt tilleggs-pensjon som ung ufør, var retten enig med fylkestyngdekontoret i lovvalget, men fant at det burde foretas en nevro-psykologisk undersøkelse. Retten viste til følgende tidligere kjennelser fra Trygderetten: 03/01296 (gjenopptak, uførepensjon til yngre personer), 03/02453, 04/01004, 04/03210 og 04/01650 (etterbetaling), og 02/04685 og 03/02052 samt Sosialdepartementets brev av 17.06.03 (ung ufør).

Kap. 4 - DAGPENGER UNDER ARBEIDSLØSHET

Kjennelse av 25. februar 2005.
Ankesak nr. 04/03960. ftrl. § 4-10.
Dagpenger - forlenget ventetid. Saksforhold der det forelå slike rimelige grunner til å slutte i arbeid at forlenget ventetid ikke kunne fastsettes.

Omgjøring. Vedtak om forlenget ventetid for rett til dagpenger var grunn-gitt i at vedkommende ikke hadde hatt rimelig grunn til å si opp sin stilling. Vedkommende var enslig forsørger og hadde hatt en 20 % stilling ved siden av sine studier. Etter fullførte studier sa hun opp stillingen og flyttet til Oslo-området - noe over 150 km fra tidligere bosted - der hun etter hvert skaffet seg jobb. Av hensyn til skolestart for søn-

nen flyttet hun uten å ha skaffet seg arbeid på forhånd. Aetat mente hun burde beholdt sin 20 % stilling inntil hun hadde fått ny jobb. Retten mente de konkrete forholdene i saken tilsa at vedkommende hadde rimelig grunn til å si opp deltidsarbeidet.

Kap. 5 - STØNAD VED HELSETJENESTER

Kjennelse av 7. oktober 2005.
Ankesak nr. 05/00026. ftrl. § 5-14.
Stønad ved helsetjenester - viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr. Dekning av utgifter til bleier - kravet til "varige forstyrrelser av endetarmens eller urinblærens funksjon", jfr. § 3 i legemiddelforskriften.

Omgjøring. Ved avslaget på krav om stønad til bleier var Rikstrygdeverkets retningslinjer til ftrl § 5-14 og § 3 i legemiddelforskriften oppfattet slik at lammelse av urinblære og / eller endetarm måtte være forårsaket av skader på ryggmargen, dvs. av spinale misdannelser eller skader. Retten la til grunn at vedkommende grunnet medfødt alvorlig nevrologisk lidelse/ skade, hadde varig lammelse av blære- og tarmfunksjon. Han kom til å være inkontinent for avføring og urin til voksen alder. Tilstanden ble ansett klart falle inn under forskriftens krav om varige forstyrrelser av endetarmens eller urinblærens funksjon. Funksjonsmessig var tilstanden i saken parallell til lammelse. Tilstanden ga inkontinens, og varig behov for bleier. Tidligere avgjørelse i kjennelse i sak . 03/00730 ga ellers støtte for omgjøring.

UTVIDET STØNAD TIL HELSETJENESTER - FORSØRGET EKTEFELLE

Kjennelse av 16. desember 2005.

Ankesak nr. 05/03509.

Stadfestelse. En rumensk kvinne som var gift med en norsk student og bosatt i Romania fikk avslag på fortsatt utvidet stønad til helsetjenester som forsørget ektefelle. Retten var enig i at den norske studenten ikke kunne anses som forsørger i relasjon til ftrl § 5-24 idet lån/stipend fra Lånekassen måtte forutsettes i utgangspunktet bare skulle forsørge den som fikk midlene. Ekteparet hadde ikke barn. Avgjørelsen var i samsvar med Trygderettens avgjørelse i ankesak 92/02176 etter tidligere folkestrygdlov som hadde en tilsvarende bestemmelse.

Kap. 6 - GRUNNSTØNAD OG HJELPESTØNAD

Kjennelse av 14. januar 2005.

Ankesak nr. 04/2283: Grunnstønad for å dekke ekstrautgifter som følge av behov for stort matinntak (ved tarmlidelse).

Oppheving. Vedtaket var grunnlagt i at det i et slikt tilfelle ikke dreide seg om "diett". I kjennelsen ble det forutsatt at det ikke var avgjørende holdepunkter for at rett til grunnstønad var avskåret i et slikt tilfelle. Det ble blant annet vist tidligere praksis i TR ved "Chrons sykdom" - sak 01/03232. I saken måtte trygdeforvaltningen prøve nærmere om det medisinskfaglig sett, jfr. § 6-3, bokstav f, var grunnlag for å slå fast at det kunne foreligge nødvendige ekstrautgifter ved aktuelle helsesvikt; "Short-bowel syndrom etter tarmreseksjon", eventuelt også om slike utgifter var så store at grunnstønad kunne tilstås.

Kap. 8 – SYKEPENGER

Kjennelse av 1. juli 2005. Ankesak nr. 05/00530. ftrl. § 8-7. Sykepenger - dokumentasjon av arbeidsuførhet. Rett til sykepenger før sykmeldingstidspunktet - depresjon.

Krav om sykepenger var avslått fordi vilkårene for å godta sykmelding før lege ble konsultert ikke ble ansett oppfylte.

Omgjøring. Grunnlaget for sykmelding var tilbakevendende depressiv lidelse, aktuell episode alvorlig. Unntaksregler i § 8-7 andre ledd første punktum i folketrygdloven - "forhindret fra å søke lege" - ble i saken ansett gi grunnlag for omgjøring - selv om unntaksregelen har vært praktisert strengt i

Trygderetten, jf. sakene 03/03349, 04/00681 og 05/00741: Den aktuelle sykdommen måtte anses dokumentert i hele sykmeldingsperioden.

Vedkommende måtte også ses på som forhindret fra å oppsøke lege: Det ble lagt vekt på at det er velkjent at psykomotorisk hemming er et typisk symptom ved depresjon. At vedkommende var forhindret fra å søke lege hadde også støtte i opplysningene om at depresjonen i saken var alvorlig. Det ble også lagt vekt på at kravet gjaldt tilbakedatering i et relativt kort tidsrom; drøyt tre uker.

Kap. 9 - STØNAD VED BARNS OG ANDRE NÆRE PÅRØRENDES SYKDOM

Kjennelse av 7. oktober 2005. Ankesak nr. 05/00939. ftrl. § 9-11. Stønad ved barns/pårørendes sykdom - pleiepenger alvorlig sykt barn. Ikke krav om kritisk periode, saksforhold der rett forelå selv om

barnet var i barnehage. Adgang til å gradere ytelsen forelå.

Omgjøring. Pleiepenger, folketrygdlovens § 9-11: Barnet hadde en progredierende neurodegenerativ lidelse og alvorlig epilepsi, og det var behov for døgkontinuerlig pleie og tilsyn.

Fylkestyngdekantoret avslå kravet på pleiepenger fordi det ikke lenger var en kritisk periode. § 9-11 har imidlertid ikke lenger dette som vilkår. Det syntes ikke omstridt at barnet led av svært alvorlig sykdom. Hun var imidlertid i barnehage slik at moren kunne arbeide 50%. Etter rettens oppfatning forhindret ikke dette at det forelå den kontinuitet i tilsynet og pleien som loven forutsetter at foreldrene må ha. § 9-15 setter ikke annen begrensning i varigheten enn at vilkårene i § 9-11 må være oppfylt hele tiden. Adgangen til gradering følger av henvisningen i § 9-16 til kapittel 8, derunder § 8-13. Retten viste til Trygderettens ankesaker nr.

04/03634, 03/03918, 04/02066, 04/03606 og 04/03850. I tidligere kjennelser var avslag opphevet fordi ankesakerparten skulle avklare forholdet til § 8-13, men det hadde ikke skjedd.

Departementets avvisning av gradering i § 9-11 var ikke funnet holdbar.

Retten viste til lov, reelle hensyn, risikoen for forskjellsbehandling og fant det riktig nå å omgjøre.

Kap. 10 - YTELSE UNDER MEDISINSK REHABILITERING

Kjennelse av 21. oktober 2005. Ankesak nr. 05/00885. ftrl. § 10-7. Ytelser under medisinsk rehabilitering - stønadsformer. Hjelpemidler - datautstyr. Rikstrygdeverkets retningslinjer, forholdet til andre myndigheters ansvar.

Omgjøring. Krav om stønad til datautstyr fra 47 år gammel kvinne med cervical myelopati med lammelser i over- og underekstremitetene.

Rikstrygdeverkets avslagsvedtak var grunnlagt i at det ikke var sannsynliggjort at uførepensjonen ville bli redusert eller falle bort, andre myndigheters ansvar og at vilkår fastsatt i

Rikstrygdeverkets retningslinjer for datautstyr ikke var oppfylt. Retten var enig i den arbeidsrettede betraktningen. Retten var imidlertid ikke enig i at stønaden kunne avslås med henvisning til andre myndigheters ansvar, og viste til § 10-17 med forskrifter. Når det gjaldt vilkårene i Rikstrygdeverkets retningslinjer fant retten at hun måtte anses som sterkt funksjonshemmet, og at hennes behov i dagliglivet, brev- og notatskrivning osv, i forbindelse med organisasjonsarbeid og ivaretagelse av personlige assistenter, tilfredsstilte vilkårene.

Kap 11 - YTELSE UNDER YRKESRETTET ATTFØRING

Kjennelse av 10. juni 2005. Ankesak nr. 05/00296. ftrl. § 11-5. Ytelser under yrkesrettet attføring. Sykdom, skade eller lyte - nedsatt inntektsevne. Saksforhold der en skjønsmessig vurdering, jfr. § 11-5, andre ledd, tilsa at inngangsvilkårene ikke var oppfylte.

Stadfestelse. Yrkesrettet attføring - inngangsvilkår. Vedkommende hadde kroniske smerter i muskel/seneapparatet og hypermobile ledd. Retten mente at hans sykdomsplager medførte at hans inntektsevne i ikke uvesentlig grad var redusert, og antakelig også at hans muligheter for valg av arbeidsplass/yrke var vesentlig redusert, slik at han iso-

lert sett oppfylte vilkåret i folketrygdloven § 11-5. Men sett på bakgrunn av den brede, skjønsmessige vurdering som folketrygdloven § 11-5 annet ledd legger opp til, kom retten - under noe tvil - til at inngangsvilkåret i likevel ikke var oppfylt. Retten la vekt på hans gode intellektuelle og personlighetsmessige evner, at det studiet som han nå gjennomførte lå meget godt til rette for ham, uavhengig av smerteplagene, og - særlig - at han allerede hadde gjennomført et treårig studium som ledd i yrkesrettet attføring.

Kap 12 - TIDSBEGRENSET UFØRESTØNAD OG UFØREPENSJON

KRAV TIL MEDLEMSTID

Kjennelse av 10. juni 2005. Ankesak nr. 04/05164. ftrl. §§ 12-2.

Uførepensjon- forutgående medlemskap. Periode med ulovlig opphold i Norge inngikk ikke ved beregning av medlemstid.

Stadfestelse. En 65 år gammel, skilt kvinne fikk avslag på krav om uførepensjon med henvisning til at hun ikke fylte vilkåret om tre års forutgående medlemstid. Det var på det rene at hun hadde oppholdt seg i Norge mer enn tre år før hun fremsatte krav om uførepensjon. Retten stadfestet avslaget og var enig i at hun ikke hadde vært pliktig medlem i trygden fordi hun oppholdt seg ulovlig i Norge etter å ha fått endelig avslag av Justisdepartementet på sin søknad om oppholdstillatelse. Hun skulle da ha forlatt landet, og hennes opphold etter dette tidspunkt var ikke lovlig. Etter endring i de faktiske forhold med separasjon og deretter skilsmisse og senere omgjøring av Utlendingsnemnda kunne ikke få virk-

ning for tiden før de endrete faktiske forhold.

KRAV TIL ATTFØRING

Kjennelse av 19. august 2005. Ankesak nr. 05/01340. ftrl. § 12-5. Uførepensjon. Hensiktsmessig behandling og attføring. Saksforhold der "åpenbare grunner", jfr. regler etter lovendring fra 1. januar 2005, tilsa at attføring ikke var hensiktsmessig.

Omgjøring. Saken gjaldt en 53 år gammel mann, som ut over folkeskole ikke hadde utdannelse. Med unntak av ett år som dekksgutt i 1970-1971, hadde han fra 1967 og fram til han ble sykmeldt i 2004 vært i arbeid som maskinfører. Han hadde blant annet fått stillet diagnosene Koronarsklerose, Lumbago og Angina pectoris. Selv om han i trygdesammenheng ble ansett som ung, virket hans alvorlige hjerte- og karsykdom svært begrensende både i yrkesaktivitet og i dagliglivet. Retten var av den oppfatning at det var usannsynlig at han ville være i stand til å klare selv et meget lett arbeide og at det ikke kunne forventes noen bedring på sikt. I hovedsak på grunn av vedkommendes helseplager, men også på grunn av manglende utdanning og ensidig yrkesbakgrunn, anså retten det som åpenbart at attføring ikke var hensiktsmessig. Retten fant det godtgjort at vedkommende ikke hadde noen restarbeidsevne, og kom til at han fylte vilkårene for rett til 100 prosent uførepensjon.

UFØREPENSJON - FRIINTEKT VED POLITISKE VERV

Kjennelse av 12. august 2005. Ankesak nr. 04/03547. ftrl. §12-12. Uførepensjon - revurdering av uføregraden. Betydningen av friinntekt fra politisk verv for fastsetting

av uføregrad. Slik inntekt inngikk i beregningsgrunnlaget for fastsetting av inntektstap; "inntektsnivå før uførhet".

Omgjøring. Vedkommende ble tilstått uførepensjon etter en uføregrad på 70% da han reduserte stillingsandelen i sitt ordinære arbeid på grunn av sykdom. Han fortsatte sitt politiske verv som ga anledning til friinntekt tilsvarende G uavhengig av ettårsgrensen som ellers gjelder for slik inntekt, jf ftrl § 12-12 annet ledd og § 4 i tilhørende forskrift. Fylkestyrgdekontoret fant at det da også skulle gjøres fradrag på 1 G i inntekt før uførhet og reduserte uføregraden til 60%. Det ble vist til at dette var i samsvar med praksis og Rikstrygdeverkets rundskriv til forskriften til § 12-12. Retten fant ikke tilstrekkelig grunnlag for at det skulle gjøres slikt fradrag i inntekt før uførhet. Det ble herunder vist til bestemmelsen i ftrl § 12-7 om at det skal tas hensyn til all pensjonsgivende inntekt. Retten fant at det under alle omstendigheter var uheldig at en slik praksis bare var forankret i rundskriv.

Kap. 13 - YRKESKADEDEKNING

ARBEIDSTRANSPORT I PRIVAT REGI

Kjennelse av 1. april 2005. Ankesak nr. 04/04762. ftrl. § 13-6.

Yrkesskade- arbeidstakere.

Transport mellom hjem og arbeidsplass i arbeidsgivers bil. Pålegg fra arbeidsgiver om utbedring etter at bilen punkterte førte ikke til at skade oppstått i etterfølgende kollisjon var omfattet av yrkesskadedekningen.

Stadfestelse. Avslag på krav om yrkesskadedekning. Vedkommende hadde

kjørt hjem i en av arbeidsgiverens biler, og satt sin egen igjen på arbeidsplassen. Arbeidsgivers bil punkterte da den ble kjørt tilbake til arbeidsplassen dagen etter. Bilen manglet jekk, og vedkommende måtte derfor låne en annen bil for å komme tidsnok til arbeidet. Da han varslet arbeidsgiveren om dette, fikk han beskjed om å snu, skaffe jekk og skifte dekk på arbeidsbilen slik at han kunne bringe denne tilbake til arbeidsstedet. Etter dekkskiftet, igjen på vei til arbeidet, i arbeidsbilen, kolliderte han. Retten fant ikke at pålegget fra arbeidsgiverens om dekkskift hadde brakt medlemmet ut av "den private sfæren". Situasjonen da ulykken skjedde måtte likestilles andre reiser til og fra arbeid. Transporten kunne ikke sies å ha skjedd i arbeidsgiverens regi eller å ha vært av en karakter som førte med seg vesentlig økt risiko for skade. Trafikkuhellet kunne da ikke gi grunnlag for yrkesskadedekning.

YRKESKADE - SKOLETRANSPORT

Kjennelse av 1. juli 2005. Ankesak nr. 04/04304. ftrl. § 13-10.

Yrkesskade - elever, studenter o.a. Dødsfall under båttransport til arbeidssted for arbeidslivsutplassering ansett omfattet av yrkesskadedekningen.

Omgjøring. Yrkesskadedekning for elever/studenter. Gutt på 13 år druknet under båttransport til utplasseringssted i arbeidsuke på skolen. Avslagsvedtak var grunnlagt i at elever som hovedregel ikke er dekket på vei til og fra undervisningsstedet, og at heller ikke unntaket for transport i regi av skolen gjaldt. Det var ikke omstridt at selve arbeidsdagen var i skolens regi. Retten kom til at reisen til utplasseringen måtte anses så nært knyttet opp mot selve utplasseringen at det var mest naturlig

å anse også reisen for å være i skolens regi. Transporten kunne ikke sammenlignes med reise til og fra skolen ved vanlig skolegang. Opplegget innebar en endring fra denne normalsituasjonen, og den økte risikoen burde etter rettens syn følges opp med økt dekning. Det er ikke naturlig at umyndige elever har ansvaret for den endrete situasjonen. Reisen måtte sies å ha skjedd "i skolens regi". Uttalelser om forholdet til reglene i ftrl § 13-6 om arbeidstakere.

Kap. 14 - YTELSER VED FØDSEL OG ADOPSJON

STØNADSPERIODE FOR FAR

Kjennelse av 25. februar 2005.

Ankesak nr. 05/00514. ftrl. § 14-9.

Fødsel/adopsjon - stønadsperioden for faren. Saksforhold der det ble ansett foreligge helsesvikt hos mor, som gjorde henne "helt avhengig" av hjelp til barneomsorg, jf. fjerdeledd bokstav d.

Fødselspenger, stønadsperioden for far når mor ikke har rett til fødselspenger. Omgjøring. Krav om fødselspenger var grunnlagt i at barnets mor var syk og "helt avhengig av hjelp til å ta seg av barnet", jf. §14-9, 4.l. i folketrygdloven. Vilårene ble ansett oppfylte. - Av erklåring fra behandlende lege fremgikk at mor var utmattet, svimmel og smerteplaget. Løfting og bæring av barnet ga problemer, fordi både armer og ben visnet bort og mor stadig falt. Mor var under utredning for kronisk tretthetssyndrom, og det ble bekreftet fra sykehus at denne diagnosen var svært sannsynlig. Retten mente i motsetning til fylkestyrgdekontoret at mors sykdom var så alvorlig at hun ikke kunne ta seg av barnet. Behandlende lege had-

de konkludert med at situasjonen var uholdbar i forhold til barnet. Retten la til grunn at hensynet til barnet måtte veie tyngst dersom det var tvil. Anvisningen på en restriktiv praksis måtte ikke resultere i at barnet ble skadelidende. Tidsaspektet tilsa at det måtte legges vekt på behandlende leges vurdering når denne ga en god beskrivelse av morens funksjonsvikt.

OMGJØRING AV GYLDIG VEDTAK - FORVALTNINGSLOVEN §§ 34 OG 35

Kjennelse av 21. oktober 2005. Ankesak nr. 05/01723. forvaltningsloven § 34, jfr. ftrl. § 21-11. Annet - omgjøring av eget eller underordnet organs vedtak. Uttalelser om bruk av kompetanse som klageinstans i trygdesak til å omgjøre gyldige vedtak.

I forbindelse med klagebehandling var vedtak om å tilstå grunnstønnad omgjort, da grunnlagt i interesseavveining, jfr. 3.1edd i forvl. § 34.

Omgjøringsvedtaket ble opphevet: Generelt forutsatt at trygdeforvaltningen svært sjelden vil ha grunnlag for omgjøring av gyldige vedtak etter denne bestemmelsen. Selv om det i saken var tvilsomt om et skjønn over "nødvendige ekstrautgifter", jf. § 6-3 i ftrl., tilsa at stønadsrett forelå, var det ikke nok til å slå fast at "offentlige interesser" i omgjøring veide vesentlig tyngre enn de hensynene som talte mot, jf. tidligere kjennelse i sak 04/04809 - når situasjonen ellers var slik at medlemmet hadde innrettet seg etter tilståelsesvedtaket. Det var videre særlig grunn til å praktisere omgjøringsadgangen restriktivt når - som i denne saken - vanlig frist for omgjøring etter § 34, 3.1. i fvl. var utløpt: Hensynene som talte for at tidsfrister ikke gjaldt i trygdesaker, jfr. ftrl § 21-11, hadde mindre gjennom-

slagskraft i klagesaker enn der overordnet organ omgjør uavhengig av klage, jf. § 35, 3.1. i forvaltningsloven. Ansett klart at omgjøring ikke kunne skje etter utløpt frist i saken.

KRIGSPENSJON

Kjennelse av 30. september 2005. Ankesak nr. 05/00668. Kps.§§ 1,2 og 8. Kpt. 68 §§ 1-3. Krigspensjon - krigspensjon for hjemmestyrker og sivilpersoner. Rettigheter med grunnlag i belastninger ved unndratt tvangsevakuering fra Sørøya.

Delvis omgjøring. En nå 78 år gammel kvinne, unndro seg høsten 1944, 17 år gammel, ordren om tvangsevakuering av Sørøya. Høygravid levde hun sammen med ektefellen i en gamme, deretter i flere huler, og de flyttet like før fødselen til en liten brakke sammen med moren og en søster av dap. Hun fødte 15. desember 1944, og tre dager etter ble de funnet av tyskerne.

Ektefellen rømte, men de øvrige ble sendt til Tromsø. Under ferden dit pådro sønnen seg en alvorlig hodeskade. Hun var tilstått krigspensjon etter sivilloven etter en uføregrad på 20 %, men anket over uføregraden og avslag på kravet etter tilleggsloven. Retten omgjorde vedtaket etter sivilloven og forhøyet uføregraden til 40 %.

Generelle bemerkninger om krigspensjoneringen og vilkårene for ytelser. De medisinske opplysninger om hennes sykehistorie tilsa en høyere krigsbetinget uførhet pga. nervøse plager. Bred drøftelse av påkjennings- og varighetskravet i tilleggsloven § 2 ut fra kjennelse i sak 93/05632. Ansett at det forelå usedvanlig hard påkjønning, men at varighetskravet ikke var oppfylt og at det relativt korte tidsrom for "tjenesten" ikke gjorde det mulig å dispensere fra 6-måneders regelen.

8. Perspektiver fremover

Velferdsstaten er under omforming. Hovedtrekkene i et reformert pensjons-system er vedtatt. 1. juli starter gjennomføringen av den omfattende omleggingen av velferdsforvaltningen som går under navnet NAV. Regjeringen har varslet at den til høsten vil legge frem en stortingsmelding om innholdet av sentrale velferdsordninger. Omtrent samtidig skal et utvalg legge fram sin utredning om den fremtidige uføretrygden.

Pensjonsreformen vil i liten grad berøre Trygderetten. Få alderspensjonssaker gir opphav til tvister.

NAV-refomen vil i større grad kunne påvirke rettens arbeid. På kort sikt er det mulig at saksmengden midlertidig vil bli noe redusert. Riktig-, og naturlig nok er det et uttalt mål at produksjonen av vedtak i trygdeetat og aetat ikke skal påvirkes av arbeidet med omorganiseringen. Men det er ikke lett å forestille seg at en såpass stor omveltning ikke skal ha en kostnadsside.

På litt lengre sikt kan det tenkes mer kvalitative konsekvenser. Det er iallfall meningen, får vi anta. Hva det kan komme til å bety for Trygderetten, er det ikke lett å si noe om nå.

Klage- og ankesystemet har ikke vært noen sentral del av forberedelsen til omorganiseringen. På det nåværende stadiet er det forståelig. Det kan være en tung nok oppgave å få på plass den lokale organisasjonen, ikke minst samhandlingen med det kommunale nivået, samtidig som de sentrale direktoratene skal slås sammen. Det nåværende klage- og ankesystemet er også nokså nytt, med seks regionale klage- og ankeenheter innenfor trygdeetaten og én

sentral enhet innenfor Aetat. Sett fra Trygderettens ståsted har dette representert en forbedring. Det ser ut til at substansen i det nåværende klage- og ankesystemet i all hovedsak vil bli videreført for en periode fremover. Det gjenstår å se om noen vil ta opp tanken, som er blitt kastet fram bl.a. fra Trygderettens side, om en mer omfattende gjennomgang av klage- og ankesystemet på velferdsområdet.

Den største utfordringen kan vise seg å bli større endringer i selve velferdsordningene. Ikke fordi endringer i seg selv representerer noe nytt. Men selve grunnprinsippene i folketrygden har vist seg nokså stabile. En mer kvasi-kontraktuell tilnærming, som fra tid til annen har vært signalisert, gir unektelig en mer uoversiktlig situasjon.

I 2005 er både saksbehandlingstiden og antall saker som til enhver tid ligger til behandling i Trygderetten redusert. For den enkelte er Trygderettens saksbehandlingstid bare ett av flere elementer som bidrar til at det tar tid å få en endelig avgjørelse. Men det er det elementet vi kan påvirke. Det er viktig å få en avgjørelse innen rimelig tid, også fra en rettssikkerhetssynsvinkel. Arbeidet med å redusere saksbehandlingstiden vil derfor være høyt prioritert også i 2006.

I tillegg er det alltid rom for kvalitetsforbedring. Trygderetten har i de siste åra hatt en god utvikling mht. å avsi flere fullt grunngitte kjennelser. Også dette arbeidet vil fortsette. Vi vil i tiden fremover også ta sikte på å treffe noen flere prinsipielle kjennelser, både med sikte på å trekke opp retningslinjer for egen virksomhet og for forvaltningen.

9. Økonomi/regnskap

Kap. 2603 post 01 Trygderetten

Budsjettramme 2005 inkl. justeringer (tall i hele 1000) **53 296**

REGNSKAP 2005:

Post 01 11	Organiserte stillingshjerner	26 737
Post 01 12	Ekstrahjelp	
Post 01 16	Vikarer/engasjement	6 614
Post 01 17	Styrer, råd, utvalg	19
Post 01 18	Statens Pensjonskasse	4 261
Post 01 18	Arbeidsgiveravgift	4 453
5702 18	Refunderte sykepenger	-1 048
5702 16	Refunderte fødselspenger	-1 079

Sum post 01 1 **39 957**

Post 01 21	Maskiner, inventar, utstyr	907
Post 01 22	Forbruksmateriell	831
Post 01 23	Reiseutgifter m.m.	721
Post 01 24	Kontortjenester m.m.	1 331
Post 01 25	Konsulenttenester	2 882
Post 01 26	Databehandlingstjenester	1 906
Post 01 27	Vedlikehold og drift av maskiner	451
Post 01 28	Vedlikehold av bygg/anlegg	610
Post 01 29	Bygn.drift, lokalleie	2 992

Sum post 01 2 **12 631**

Sum post 01 1 og 01 2 Trygderetten **52 588**

Kap. 2603 post 21 Dispensasjons – og klagenemnda til behandling i utlandet

Budsjettramme 2005 (tall i hele 1000) **2 100**

REGNSKAP 2005:

Post 21 11	Lønn og godtgjørelser	1 308
Post 21 21	Varer og tjenester	761

Sum post 21 1 og 21 2 **2 069**

Kap. 701 21 Statens Helsepersonellnemnd

Budsjettramme 2005 (tall i hele 1000) **5 600**

REGNSKAP 2005:

Kap. 0724 11	Lønn og godtgjørelser	2 922
Kap. 0724 12	Varer og tjenester	1 712

Sum post 11 og 12 **4 635**

Kommentarer til regnskapet for 2005.

9.1 Trygderetten

Trygderettens regnskap (post 01) for 2005 viser en mindreutgift omlag 700 000 kr. Trygderetten fikk i desember en ekstratildeling på 2,3 mill. kr. i forbindelse med at utgiftene hovedsakelig til lønninger og til økt arbeidsgiverandel til Statens pensjonskasse ble høyere enn antatt. Mindreutgiften henger sammen med at hele denne ekstratildelingen ikke ble brukt.

9.2 Dispensasjons- og klagenemda for behandling i utlandet

Mindreutgiften på ca 134 000 kr. henger sammen med at en stilling i sekretariatet har stått ubesatt i 2005.

9.3 Statens helsepersonellnemd

Statens helsepersonellnemd har en mindreutgift for 2005 på drøyt 1 mill. kr. Dette har først og fremst sammenheng med nemndas lavere saksinngang i forhold til tidligere og derav lavere godtgjørelse til nemndas medlemmer enn forutsatt mindre bruk av overtid til nemndas sekretariat. Det har også vært noe vakanser i 2005 og lavere kurs- og seminarvirksomhet enn planlagt.

Trygderetten

Besøksadresse: Grønlandsleiret 27

Postadresse: P.b. 8022 Dep.

0030 OSLO

Telefon: 23 15 95 50

Telefaks: 23 15 96 00

E-mail: trygderetten@trygderetten.no

Hjemmeside: www.trygderetten.no